

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LXI. De quatuor montibus ascendendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Dicit se in Christo manere, debet sicut ipse ambulavit, & ipse ambulare §. De-
scendamus per viam humilitatis; ponaturque nobis primus eius gradus,
id est primus profectus, nolle dominari; secundus velle subijci; tertius in
ipsa subiectione quaslibet contumelias, & injurias illatas æquanimiter pati.
Primo gradu caruit in cœlo Lucifer ille, qui dixit in corde suo ^b: *In cœlum
ascendam, super astra Dei exaltabo solium meum: sedebo in monte testamenti, in
lateribus Aquilonis: ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo.*
Hæc dicens irreparabiliter cecidit de cœlo: & hoc idè fortè, quia omnino
intolerabilis superbia est, velle dominari. Secundo gradu caruerunt primi
homines in paradiso, qui licet sua maluerint voluntate abuti, quàm Crea-
tori subijci; non tamen præsumperunt cæteris suæ sortis dominati. Ideo-
que culpa eorum & pœna longè extitit dissimilis superbiæ atque ruinæ dia-
boli: unde & divinâ clementiâ quandoque meruerunt reparari. Tertium
gradum non habent qui ad tempus credunt, sed in tempore tentationis
recedunt.

Hæc dicimus, ut sciamus à quorum imitatione declinare debeamus.
Nam & diabolus, & homo uterque ascendere præposterè voluit hic ad
scientiam, ille ad potentiam, ambo ad superbiam. Non sic ascendere ve-
limus, quin potius audiamus prophetam quærentem quomodo ascenden-
dum sit. *Quis, inquit ^b ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco san-
cto eius? Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam
suam, nec juravit in dolo proximo suo.* Ubi notandum, quod triplicem gra-
dum ascendendi constituit. Primus gradus est innocentia operis: secundus
munditia cordis: tertius, fructus ædificationis. Quos gradus miro modo
invenimus in superioribus gradibus ascensionis. Ibi quippe fuerat tertius
gradus tolerantia injuriarum. Ipsa est enim quæ probat huius ascensionis
primum gradum, id est, innocentiam operis. Ibi secundus fuerat patientia
subiectionis: & ipsam operatur munditia cordis, quæ est secundus ascen-
sionis gradus. Ad hoc enim doctores prælatos habemus, ut cor mundemus,
dicente Domino: *Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vo-
bis ^k.* Ibi etiam primus gradus fuerat contemptus dominationis: hic ter-
tius est fructus ædificationis. Quisquis autem dominari non appetit, is pro-
fectò fructuosè præest cæteris instituendis.

S E R M O L X I.

De quatuor montibus ascendendis.

Quis ascendet in montem Domini a? Ascendit quidem semel Christus cor-
poraliter super altitudinem cœlorum; sed & nunc ascendit quotidie
spiritualiter in cordibus electorum. Si ergo volumus & nos cum eo ascen-
dere, ascendendum nobis est in montes virtutum de vallibus vitiorum. Est

Vuuu 1

autem

g 1. Ioan. 2. a
Christi descensus
& ascensus qua-
modo à nobis i-
mitandus.
b Esaiæ 14. d
Descensus no-
stri tres gradus.

i Psal. 23. a

Ascensus nostri
totidem.

k Ioan. 17. a

1.
* a Psal. 23. a

*Mons casti-
tatis.*

*Mons inno-
centie.*
b vide Matt.
7. b. & Tob. 4
c 3. Tim. 3. c

*Mons patien-
tia.*

*Isque perquam
arduus.*

Mons pacis.

d Psal. 75. a

e Matt. 7. b
& Tob. 4.

autem gemina species ipsorum vitiorum. Alia enim sunt quæ nocent nobis, alia quæ proximis. Illa flagitia, ista vocantur facinora: & hæc omnia dicuntur vallis lachrymarum, quia omni fletus fluxio plangenda est vita peccatorum. De valle flagitiorum ascenditur ad montem castitatis triplici continentia, membrorum, sensuum, cogitationum. In prima continentia cohibetur actus, in secunda vitatur aspectus, in tertia refecatur affectus. Item de valle facinorum ascenditur in montem innocentie. Hic erigitur scala: *Quod tibi non vis fieri, alii ne facias* b: & ponitur in ea triplex gradus timoris, vel eius scilicet qui patitur, ne reddat talionem: vel superioris potestatis, ne inferat ultionem: vel interni iudicis, qui reddit unicuique secundum opera sua. Cum autem ad hunc montem ascenderint, iam iusti sunt, & ex fide vivunt: sed necesse est eos secundum Apostolum persecutionem pati.

Itaque confugiendum est de monte innocentie ad montem patientie: & hic quoque erigitur scala triplicis gradus. Primus est Domini passio; secundus Martyrum fortitudo; tertius Præmii magnitudo. Possunt sanè gradus isti dici gradus pudoris; sicut in innocentia fuerunt gradus timoris. Et nota, quod mons iste patientie secundum hos gradus est arduus, spinosus, aridus. Arduus propter difficultatem imitandi passionem Domini. Spinosus propter aculeos tentationum quæ multiplices sunt, damna scilicet rerum, contumelie verborum, cruciatus corporum, in quibus sancti Martyres examinantur. Aridus propter retributionem præmiorum, quæ non in hoc sæculo speratur, sed in futuro. Post hunc montem restat ei alius mons ascendendus, mons scilicet montium: ad quem cum pervenerit, iam in eo Deus requiescit. Unde scriptum est: *Factus est in pace locus eius.* Sed & in hoc monte pacis erigitur scala charitatis, unde Dominus dicit: *Quæcumque vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis.* Volumus siquidem retribui nobis, volumus ignosci, volumus gratis dari.

S E R M O LXII.

De varia & vera sequela Christi.

a Ioan. 12. d

b Ioan. 3. c
c Psal. 72. d

Qui mihi ministrat, me sequatur. Quidam sunt qui non sequuntur Christum, sed fugiunt. Alii non sequuntur, sed præeunt. Nonnulli sequuntur, sed non assequuntur. Alii verò sequuntur, & consequuntur. Non sequuntur, sed fugiunt, qui necdum peccare desistunt, de quibus scriptum est b: *Omnis qui malè agit, odit lucem.* Et Propheta: *Ecce isti qui elongant se à te, peribunt.* Non sequuntur, sed præeunt, qui magistrorum sententiis suas præferunt. Quorum imaginem tenebat Petrus, cum pro salute nostra volentem pati Dominum increparet, dicens: *Absit à te Domine, non erit tibi hoc.* Sequuntur, sed non assequuntur, qui segniter ac remisse agunt, vel